

Valsts zemes dienesta
Nekustamā īpašuma vērtēšanas konsultatīvās padomes
(izveidota ar Valsts zemes dienesta 2012.gada 20.aprīļa rīkojumu Nr.1-07/33)

PROTOKOLS

04.02.2021.

Nr.10-02/1

Attālināta sanāksme Webex platformā

Sēde Nr.10 2020.gada 26.novembrī

1. Sēdes dalībnieki:

<i>Padomes locekļi:</i>	
Oskars Gabrusenoks	Valsts zemes dienests
Ineta Baldiņa	Valsts zemes dienests
Edvīns Kāpostiņš	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
Dace Balgalve	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
Sanita Šķiltere	Latvijas Pašvaldību savienība
Kitija Andersone	Latvijas Pašvaldību savienība
Artūrs Žuromskis	Latvijas īpašumu vērtētāju asociācija
Vestards Rozenbergs	Latvijas nekustamo īpašumu darījumu asociācija
Jānis Ozols	Nekustamo īpašumu attīstītāju alianse
Vivita Puķīte	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
Aina Palabinska	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
<i>Pieaicinātie:</i>	
Aldis Bukšs	Tieslietu ministrija
Jevgenija Kučāne	Tieslietu ministrija
Rita Pētersone	Valsts zemes dienests
Jānis Artmanis	Valsts zemes dienests
Aleksandrs Eļkins	Valsts zemes dienests
Artūrs Pizičs	Valsts zemes dienests
Sandra Notruma	Valsts zemes dienests
Andrejs Vaivars	Valsts zemes dienests
Hārdijs Lāns	Valsts zemes dienests

Sēdi vada : Vita Narnicka, VZD ģenerāldirektore - Padomes priekšsēdētāja

Sēdi protokolē: Santa Bindere, NĪVD Vērtību bāzes daļas vadītāja

Sēde sākas plkst.14:00

2. Darba kārtība:

- 2.1. Par iepriekšējās sanāksmes protokola apstiprināšanu.
- 2.2. Par NĪ vērtēšanas konsultatīvās padomes nolikuma izmaiņu apstiprināšanu.
- 2.3. Par kadastrālās vērtēšanas (KV) mērķi, principiem:
 - i. Par hipotekārās vērtības ieviešanas piedāvājumu;
 - ii. Par Kadastra likumā papildus ietveramajiem principiem;
 - iii. Par masveida-kadastrālo vērtēšanu.
- 2.4. Par turpmāko izpēti ar vērtēšanas modeļiem.

3. Darba kārtības jautājumu izskatīšana

- 3.1. Par iepriekšējās sanāksmes (22.10.2020) protokolu.

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU

- ❖ S.Šķiltere – protokolā iztrūkst NĪ vērtēšanas konsultatīvās padomes (turpmāk – padome) lēmuma, ka jaunā kadastrālo vērtību bāze nav apstiprināma un pavasarī pieņemtā vērtēšanas metodika ir jāpārskata, līdz ar to tā nevar stāties spēkā. Protokolā diskusija ir aprakstīta, bet nav apkopojuma par padomes ieteikumiem.
- ❖ V.Narnicka – mēs šo varam atzīmēt kā viedokli, taču to nevar uzskatīt par padomes lēmumu, jo viennozīmīgi visa padome, ieskaitot VZD, FM, TM un pārējās valsts institūcijas, tā nelēma.
- ❖ S.Šķiltere – tad nepieciešams fiksēt tās organizācijas, kas šādi (kā LPS) uzskata. 22.10.2020. sēdē tika lūgts labot 22.09.2020. sēdes protokolu, kas vēl nav izdarīts. Trūkst kopsavilkuma divu padomes sēžu darbam.
- ❖ V.Narnicka – visi viedokļi protokolā iekļauti, bet to var papildināt ar LĪVA, LANĪDA un LPS atšķirīgo viedokli. Ierosinu papildināt 22.10.2020. sēdes protokolu, attiecīgo redakciju saskaņojot ar šīm institūcijām. Vai nepieciešama diskusija par protokola redakcijām.
- ❖ S.Šķiltere – nav nepieciešama.

Nav iebildumu arī no pārējiem padomes locekļiem.

3.2. Par NĪ vērtēšanas konsultatīvās padomes nolikuma izmaiņu apstiprināšanu

Padome priekšsēdētāja informē par LĪVA sniegtajiem priekšlikumiem padomes nolikumā un pateicas par ieguldījumu padomes darbā. Vērā ņemti gandrīz visi LĪVA ierosinājumi, izņemot 8. [Padomes sastāvu un Padomes priekšsēdētāju apstiprina Tieslietu ministrs ar rīkojumu], jo tam nav saņemts TM apstiprinājums.

- ❖ J.Kučāne – TM neatbalsta priekšlikumu, ka padomi veido ar tieslietu ministra rīkojumu. Tieslietu ministrs seko līdzī padomes diskusijām un iespēju robežās padomes sēdēs piedalās arī tieslietu ministra biroja vadītājs.
- ❖ V.Narnicka - vai padomes locekļi piekrīt, ka LĪVA 8.priekšlikumu nevaram ņemt vērā.
- ❖ A.Žuromskis - tas ir saprotami, jo to nevar izdarīt bez TM gribas. LĪVA pārstāvji joprojām uzskata, ka pareizāk būtu, ja padome būtu zem TM. Par to tiks atkārtoti runāts, bet, ja šāda griba pagaidām nav izteikta, tad LĪVA lietas labā neko nevar darīt, un piekrīt šai redakcijai.
- ❖ V.Narnicka - ņemot vērā, ka tā ir Tieslietu ministrijas iniciatīva, tad protokolā tiks ierakstīts, ka tā joprojām ir LĪVA griba, ņemot vērā izteikto viedokli.
- ❖ V.Narnicka - ir precizēts nolikuma 14.6. punkts par padomes ārkārtas sēdes sasaukšanas locekļu skaitu, vai kādam no padomes locekļiem ir iebildumi pret VZD precizējumiem? Tā kā iebildumu nav, tad piedāvājums apstiprināt nolikumu. Bet tas nenozīmē, ka nolikums ir nemaināms vēlāk.
- ❖ S.Šķiltere - piekrīt A.Žuromska viedoklim par to, ka padomei ir jābūt zem Tieslietu ministrijas. Vērš uzmanību, ka tikko apstiprinātajā 22.10.2020. padomes sēdes protokolā ir ierakstīts, ka tas ir arī LĪVA, NĪAA un LANĪDA viedoklis. Finanšu ministrijas viedoklis ir, ka var abējādi. Arī VARAM norādīja, ka šādas padomes ir pie ministrijas, nevis padotības iestādēs. Nolikumā precizējamas divas lietas – par padomē izskatāmo materiālu izsūtīšanas termiņiem kā visur nolikumā runāts par darba dienām nevis dienām, attiecīgi labojot 14.5.punktu un iepriekšējās padomes sēdes protokols tiek apstiprināts nākamajā sēdē – arī tas būtu jāprecizē.
- ❖ V.Narnicka – abi priekšlikumi ir atbalstāmi. Veiksim izmaiņas nolikumā un 5 darba dienu laikā vēlreiz to izsūtīsim visiem padomes locekļiem. Pēc tam nolikums tiks uzskatīts par apstiprinātu un tas tiks parakstīts.

3.3. Par kadastrālās vērtēšanas (KV) mērķi, principiem.

Padomes priekšsēdētāja informē, ka par darba kārtības 3.1.punktu [Par hipotekārās vērtības ieviešanas piedāvājumu] tika uzrunāti LĪVA kolēģi vēlreiz visus iepazīstināt ar vīziju par šo jautājumu. Valsts zemes dienesta interese bija izprast, kas ir tas, kas tieši uzrunā LĪVA šajā konkrētajā vērtēšanas metodē, kas arī balstās uz tirgus vērtībām, bet skatījums ir dažāds.

i. Par hipotekārās vērtības ieviešanas piedāvājumu.

A.Žuromskis iepazīstina ar redzējumu pie šī jautājuma.

Pirmajā padomes sēdē tika runāts, ka būtu nekorekti un nelietderīgi runāt par detaļām, un par to, kas būtu darāms un maināms kadastrālās vērtēšanas sistēmā, ja sākotnēji netiek izvirzīts mērķis, ko kopīgiem spēkiem vēlamies sasniegt. Ja runājam par to, kādai jābūt vīzijai par korektu, godīgu kadastrālo vērtību – šis jautājums tika diskutēts arī LĪVA ietvaros. LĪVA piedāvājums būtu raudzīties nevis tirgus vērtības virzienā, bet pēc analogijas ar hipotekārās kredītēšanas vērtību (*mortgage lending value*). Kadastrālās vērtības definīcija ir noteikta normatīvajos aktos un LĪVA ieskatā būtu pietiekami vienkārši arī veikt izmaiņas šo definīciju uzlabojot. Vērtību nebūtu nepieciešams pārsaukt formāli, un nebūtu jāsauc par hipotekāro vērtību, bet LĪVA aicinājums ir vienoties par pamatprincipiem, ko mēs visi gribētu redzēt kā kadastrālo vērtību un attiecīgi, ja vienojamies par šiem principiem, tad kopīgi varētu strādāt pie tādas kadastrālās vērtības definīcijas, kas būtu ierakstāma normatīvajos aktos, un kas kalpotu pēc tam par pamatu šīs vērtības aprēķinam.

Kas ir hipotekārā kredītēšanas vērtība un, kur tā tiek izmantota? Šis jautājums vērtēšanas profesionālajā nozarē visā pasaulē kļuva ļoti aktuāls pēc iepriekšējās finanšu krīzes 2008./2009.gadā, kad vairāki regulatori un citas pārraugošās iestādes vērsa uzmanību uz to, ka, veicot uzkrājumus bankām un no tā visas izrietošās sekas attiecīgi kredītēšanā, ja lēmumi tiek balstīti uz tirgus vērtību, tad ļoti strauji, mainīgos tirgus apstākļos tas var novest pie graužošām sekām, jo faktiski nevar tikt atrasts veids vai mehānisms, kā atspoguļot, vai kā nonivelēt šīs būtiskās vērtību izmaiņas – vērtību lēcienus. Tādēļ, jau vairāk nekā desmit gadus vairākās Eiropas valstīs – Vācija šajā ziņā ir pirmrindiece – tika ieviesta cita vērtību bāze kredītēšanā, kas ir šī te hipotekārā vērtība.

Hipotekārā vērtība ir ilgtermiņa tirgus vērtība, vienkāršojot – tā ir vērtība, par kuru zemāk īpašums noteikti netiktu pārdots.

Ja tirgus vērtība laika gaitā un dažādos ekonomikas ciklos svārstās un mainās – pieaug un krīt, tad mērķis būtu tāds, ka hipotekārā vērtība ir tāda, kas mūsu prognozes periodā ir faktiski stabila un nemainīga, un, kas ietvertu visus šos ekonomiskos ciklus, un šīs pārmaiņas. Hipotekārās vērtības būtība ir, ka analizējot pagātnes datus par iepriekšējiem ekonomiskajiem cikliem, tiek sagatavota vērtības prognoze uz priekšu tik ilgu periodu, cik ir paredzamais kredīts. Tātad, tā ir vērtības bāzes būtība, un šādu principu LĪVA piedāvātu izmantot arī kadastrālajā vērtēšanā, jo tad atrisinātos virkne problēmu, uz kurām ir norādīts arī profesionālajos standartos un vadlīnijās, tai skaitā arī vadlīnijās *Guidance on International Mass Appraisal and Related Tax Policy*, uz kurām atsaucies arī Valsts zemes dienests. Tajās ir skaidri teikts, ka uz tirgus vērtību bāzētas masveida vērtēšanas būtisks trūkums ir vērtības pīķu/kritumu atspoguļošana vērtēšanas rezultātā, kas nozīmē, ka šī vērtība tiktu piemērota ilgāku laika periodu nekā pīķis/kritums ir novērots tirgū. Ja runājam par tirgus vērtību, tad tā būtu jāpārrēķina regulāri, bet, ja vēlamies veikt pārrēķinu ik pa trīs vai pieciem gadiem, tad būtu ļoti jāizvērtē katru reizi, vai mēs neietveram kādus pīķus/kritumus. Šis jautājums ļoti ātri paliek politisks un, ja atceramies – pēc iepriekšējās finanšu krīzes tieši tāda situācija arī bija. Bija pienācis laiks pārvērtēt kadastrālās vērtības, bet sanāktu, ka tiktu ievērtēti dati, kas ir 2007.gada dati (pīķis), un līdz ar to kadastrālas vērtības tika iesaldētas, un bija daudz diskusiju.

LĪVA priekšlikums ir diskutēt, par kādu periodu pagātnē runājam – vai tie būtu 5, 7 vai 10 gadi, bet princips būtu tāds, ka analizē būtu jāiekļauj pilns ekonomikas cikls. Labā ziņa būtu tāda, ka rezultātā iegūstam stabilu vērtību, kuras aprēķinā tiktu izmantots lielāks datu apjoms, jo vairs nebūtu izmantoti pēdējie divi vai tamlīdzīgi gadi. Šī ilgtermiņa vērtība būtu izmantojama par pamatu nekustamā īpašuma nodokļa bāzes noteikšanai, līdz ar to atrisinātu visus problēmjautājumus, kas saistās ar nodokļu sloga paredzamību, jo nebūtu nesamērīgi vērtību pieaugumi. Tāpat atrisinātu jautājumu par kadastrālas vērtības izmantošanu darījumiem valsts nodevas noteikšanā. Tiek salīdzināta kadastrālā vērtība ar darījuma summu un valsts nodeva tiek noteikta no augstākās vērtības. Tādējādi, ja izmantojam ilgtermiņa vērtību, tad šim mērķim kadastrālā vērtība kalpos pienācīgi labi.

A.Žuromskis papildina, ka bija pievienoti materiāli no dažādiem starptautiskajiem standartiem, un labprāt atbildēs uz jautājumiem sanāksmes laikā, vai pēc tās.

- ❖ V.Narnicka - pateicas A.Žuromskim par pragmatisku piedāvājumu, jo Valsts zemes dienests ir diskutējis ar Tieslietu ministriju par izmaiņu periodu un, cik bieži ko darām. Pēc prezentācijas labāk tika saprasts kā tiek domāts LĪVA piedāvājums. Piekrītam ekonomiskajiem cikliem, taču kādā no nākamajām sēdēm būtu nepieciešams vienoties, par kādu termiņu runājam, šobrīd tiek runāts par 10-12 gadu ekonomisko ciklu, Ir skaidrs, ka Bāzeles III zināmā mērā hipotekārā vērtība bija tai skaitā – rekcijs uz burbuli, kas bija pirms 12 gadiem. Izskatās, ka būs ekonomiskā korekcija Covid-19 ietekmē. Bet jautājums - kas izraisa šo korekciju. Šajā brīdī izmantojam 2019.gada pirmā pusgada darījumus par noteiktiem īpašumiem, bet pēc tam paņemtu 3-5 gadu tajā pašā segmentā – uztaisītu mediānu, izkorigētu – tā tad būtu ilgtermiņa vērtība. Vērtība, zem kuras neviens nekad nepārdos savu īpašumu, lai būtu tāds ienākums, par kuru uzbūvēt kaut ko ekvivalentu, atskaitot nolietojumu. Ir ļoti daudz īpašumu reģionos, kuru vērtība ir zem ekonomiski pamatotas jaunas būvniecības izmaksām, it īpaši šajā laikā, kad stājušās spēkā virkne jaunu būvniecības un vides prasību, kas ir sadārdzinājušas būvniecības procesu. Šīs prasības ir palielinājušas jaunceltņu drošību, tās ir lētākas ekspluatācijas ziņā. Tā ir vispārēja tendence visā Eiropā, jo īpaši Latvijā, jo mūsu mājokļu kvalitāte ir savādāka.

Vienā dzīves ciklā mēs varētu paņemt vairākus gadus vienlaicīgi un veikt vidējos aprēķinus. Bet varētu diskutēt par darījumiem, kad NĪ tirgus ir kāpjošs, tad arī vidējā hipotekārā vērtība sanāktu par lielu.

- ❖ A.Žuromskis – hipotekārā vērtība nav SPOT vērtība, un arī analizējot iepriekšējos gadījumus, tos neindeksē uz kaut kādu periodu kā tas ir klasiskajā vērtēšanā, nosakot tirgus vērtību. Arī klasiskajā vērtēšanā nosakot tirgus vērtību uz šodienu, mēs varam ņemt pagātnes darījumus un indeksēt tos uz šodienu – pārvērst šodienas cenās. Hipotekārās vērtēšanas rezultāts ir savādāks – tā kā tā ir ilgtermiņa vērtība, tad faktiski izmantojot pagātnes datus ilgākā laika nogrieznī tiek prognozēta vērtība ilgākam laika nogrieznim uz priekšu. Ja runājam par hipotekārajiem kredītiem – tas būs 20 gadus uz priekšu, savukārt, ja runājam par kadastrālo vērtību, tad būtu nepieciešams vienoties un nospraust nogriezni par to, kad kadastrālā vērtība tiktu pārrēķināta vēlreiz. Svarīgākais ir tas, ka, skatoties no šodienas skatu punkta, šī vērtība ir zemāka vai vienāda, bet nekad augstāka par tirgus vērtību šodien.
- ❖ V.Narnicka – tas ir saprotams, tikai nav skaidrības, kad ir vērtība ir cenu burbulī, bet kad tā ir normāla cena. Tas ir jautājums, kā saprast nākamos desmit gadus.
- ❖ A.Bukšs - pateicas A.Žuromskim par stāstījumu un vēlas uzdot precizējošus jautājumus, jo pilnībā nav saprasta aprēķina būtība: Par kādu periodu iet runa? Iespējams, nepieciešama diskusija. Kas ir ekonomikas cikli? Piedāvājums izrunāt scenāriju, par piemēru ņemot Rīgas mikrorajona lietuviešu projekta divstābu dzīvokli, kas 2008.gadā maksāja EUR 60 000, 2010.gadā – EUR 20 000, bet 2019.gadā – 35 000 EUR. Kāda būtu piedāvātā ilgtermiņa hipotekārā vērtība šajā gadījumā, jo sevišķi runājot par to, ka šo gadu periodā ekonomikas cikli attiecībā uz mājokļu vērtībām nav bijuši normāli, ņemot vērā arī lielo krīzes kritumu. Ja ņemam vērā šādas izmaiņas – kā tās atspoguļotos vērtības ziņā?
- ❖ A.Žuromskis - būtu jāskatās ilgāks laika cikls, būtu jāietver arī iepriekšējais cenu burbulis un iepriekšējais cenu pieaugums. Minētajā piemērā dzīvokļa vērtībai ir jānotiek iepriekšējais pīķis, un jācenšas prognozēt šī vērtība uz priekšu. Redzamajā grafikā [demonstrē grafiku] ir iekļauti vairāki ekonomikas cikli un vērtība ir kaut kas vidējs, tā noteikti ir zem visām šīm pārmaiņām – tā ir vērtība. par kuru zemāk noteikti konkrētajam dzīvoklim nevajadzētu nokrist turpmāko (skatoties, par kādu periodu padome vienosies) 5-10 gadu periodā. Aprēķins nav pietiekoši vienkāršs, un tam ir prognozes elements, bet ir jāzaglabā būtība, ka vērtība nekad nesasnies tirgus vērtību pat zemākajos kritumos.

- ❖ A.Bukšs - uz iepriekšminētā piemēra sapratu, ka, faktiski tiek piedāvāts saglabāt esošās kadastrālās vērtības, kas ir 2012.gada līmenī, jo tā arī bija zemākā vērtība līdz 20 000 EUR.
- ❖ A.Žuromskis - noteikti nē, jo pirmkārt, pietiekoši liela kritika būtu jāvelta arī iepriekš noteiktajām kadastrālajām vērtībām, kur to atbilstība tirgus cenām dažādiem īpašumu veidiem ir ļoti atšķirīga un ļoti liela, līdz ar to tā noteikti nevajadzētu uzskatīt. Otrkārt LĪVA priekšlikums, kas iepriekš jau tika pausts rakstiski un iepriekšējās sanāksmēs, būtu jāmaina arī tas, kas ir objekts, kam tiek rēķināta šī vērtība. Objektam būtu jābūt tādām, ar kuru notiek reāli darījumi. Attiecīgi, ja darījumi notiek ar zemi un ēku, tad ir jāvērtē zeme ar ēku kopā. Tā arī būs būtiska atšķirība, un nevajadzētu uztvert tā, ka LĪVA aģitē par esošajām kadastrālajām vērtībām.
- ❖ A.Bukšs – sanāk tā, ka nevis kadastrālās vērtības metodikas ziņā, bet vērtības summas ziņā, pēc A.Žuromska stāstītā saglabātos 2010.-2012.gada līmenī, jo mainīgie – ja maina veidu, kā nosaka šo kadastrālo vērtību, summas jau faktiski nemainīsies.
- ❖ A.Žuromskis - noteikti mainīsies (par to iespējams diskutēt), jo arī 2012.gada vērtībās ir segmenti, kas ir novērtēti ļoti tuvu tirgum uz to brīdi - tie bija sērijveida dzīvokļi, savukārt ir virkne īpašumu, kur attiecība pret tirgus darījumiem bija būtiski svārstīga un liela, līdz ar to šādā kontekstā noteikti LĪVA aicinātu nebažīties.
- ❖ A.Bukšs – paldies par skaidrojumu un apstiprina, ka arī 2012.gadā sērijveida dzīvokļu cena bija diezgan precīza, tādējādi dzīvokļu gadījumā hipotekārajā vērtībā saglabātos 2010.-2012.gada vērtību līmenis.
- ❖ V.Narnicka - vai kādam sanāksmes dalībniekam vēl ir jautājumi A.Žuromskim.
- ❖ S.Šķiltere - jebkura metode nav panaceja un atbalsta A.Žuromska teikto, ka metodi var izveidot tādu, kāda tā ir nepieciešama. LĪVA piedāvātā metode varētu nodrošināt, ka nebūtu lēcienu kadastrālajās vērtības, jo visas iepriekšējas reizes šie straujie lēcieni kadastrālajās vērtībās tehniski, praktiski, emocionāli un politiski ir radījuši problēmas. Izlīdzsvarotība modeļos būtu daudz sarežģītāka, jo jāietver arī nākotnes prognozes elements, jo ekonomiskā izaugsme iet uz priekšu. Nodokļos un nodevās ir ļoti nepieciešama šī paredzamība un līdzsvarotība un nākošais posms ir savstarpējais taisnīgums starp objektiem – ka tie ir vienādā līmenī, pēc vienādiem principiem novērtēti. Šo modeli ieviešot, prognozes var regulāri pārskatīt, bet varētu nebūt lēciena pašās kadastrālajās vērtībās, kas ir pozitīvākais. Otra lieta, ko šāda pieeja atļautu ir tas, ka, ņemot vērā, ka attiecīgajā bāzes izstrādes posmā ir ļoti maz darījumu cenu, tiktu izmantoti arī visu iepriekšējo gadu darījumi dažādos veidos (arī identificējot atšķirīgos objektus, atšķirīgās cenu utml), jo tirgus datu bāze ir no 2000.gada. Nodokļu slogam būtu jābūt taisnīgam, līdz ar to jāpanāk, lai bāze kā to saprot sabiedrība - diviem dažādiem īpašumiem vērtība, no kuras rēķinām nodokli, būtu jābūt tādā savstarpējā attiecībā, kā to pieņemam. Šāda metode varētu nepieļaut būtiskus kadastrālo vērtību kāpumus vai kritumus.
- ❖ A.Bukšs - šajā ziņā piekritu S.Šķilteres un A.Žuromska viedoklim, ka nepieciešams nodrošināties pret lēcieniem, kas pasargātu iedzīvotājus, kas rodas no to sekām. Par to tiek runāts jau vairāk kā gadu, bet izpratne, kā nodrošināties pret lēcieniem ir atšķirīga. S.Šķiltere iepriekš norādīja par šo kadastrālo vērtību, kas būtu 85%, 50% vai 20% apmērā no reālās tirgus vērtības, bet pēc būtības tā būtu speciālas vērtības ieviešana. Arī Tieslietu ministrija aicina ieviest speciālo vērtību, bet izdarīt to citādāk – saglabājot iespēju aplūkot pēc tirgus vērtības noteikto kadastrālo vērtību, bet nodokļa vajadzībām veidot speciālo vērtību, tādā veidā pasargājot iedzīvotājus no lēcieniem un to nelabvēlīgajām sekām, kas visus uztrauc.
- ❖ S.Šķiltere - runa ir par visiem nodokļu maksātājiem un nav svarīgi kā tiek nosaukta vērtība, bet svarīgi visos valsts noteiktajos gadījumos, kur izmanto vērtību, ir nodrošināt, lai nebūtu šo lēcienu. Tādējādi šis nav stāsts par jaunu regulējumu nekustamā īpašuma nodoklī, bet tas

- ir jautājums par kadastrālas vērtēšanas metodiku, kādā veidā nonākam pie vērtībām, kuras izmanto nodokļu un nodevu vajadzībām.
- ❖ V.Narnicka – kopsavilkums būtu tāds, vai LPS atbalsta šādu metodi, kas nodrošinātu “gludākas” kadastrālās vērtības bez straujām izmaiņām.
 - ❖ S.Šķiltere – piekrīt paustajam. Taču šajā jautājumā būs nepieciešama matemātiska modelēšana, kā no šiem vērtību līmeņiem tiks aprēķināta kadastrālā vērtība konkrētiem objektiem. Būtiski ir izmantot nevis visus pieejamos (uzkrātos) datus, kuru ir ļoti maz, bet nodrošināt, ka vērtībām, kuras var arī mainīties, nākotnē nebūtu lēcieni. Un tad šādas vērtības ir izmantojamas nodokļu un nodevu politikas veidošanai.
 - ❖ V.Narnicka – runājot par vērtību lēcieniem, piemēram ar dzīvokļiem Ķengaragā tas var mums izdoties, bet par Rīgas centru (neskaitot Vecrīgu, bet teritoriju līdz dzelzceļa lokam), kur ir sarežģītie īpašumi, tāpat arī Jūrmalā (piemēram Villa Marta) mums ir izaicinājumi ar ekskluzīvajiem īpašumiem, kur to vērtēšanā nepieciešams domāt par sistemātiskiem un tiesiskiem risinājumiem. Sērijveida dzīvokļi (padomju laika apbūve) ir labs segments, bet arī par jauno projektu dzīvokļiem, piemēram Salaspilī, nevar teikt, ka jaunās kadastrālās vērtības ir neatbilstošas tirgum. Būs noteikti īpašumi, kuriem būs vērtību lēcieni, bez tiem iztikt nevarēs. Vai LPS, virzot vērtēšanas sistēmas izmaiņas, to saprot.
 - ❖ S.Šķiltere - ja runājam par sistēmisku pieeju, tad svarīgākais vispirms ir noteikt šo NĪ tirgus vērtību līmeni un tikai pēc tam kā šajā vērtību līmenī nonākam pie atšķirībām pa objektu kategorijām. Tas būtu pakārtoti. Vērtību lēcieni būs, jo var rasties kļūdas un notikt izmaiņas pašos īpašumos, bet svarīgi no sistēmiskuma viedokļa pateikt galvenos principus – kā nonākt pie vērtību līmeņa. Ja arī nav datu, tad pasakāms kā bāzes vērtības atvasinām. Šeit runājam par lielajiem blokiem, nevis kā vērtēsim katru objektu (Villu Martu, konkrētu māju vai konkrētu dzīvokli). Nodokļu vajadzībām jānovērtē visi objekti, arī tādi, kas NĪ tirgū pat teorētiski var nekad nenonākt. Viena no problēmām esošajā vērtēšanā ir, ka kadastrālo vērtību pārskatīšanas periods “iekrīt” augoša NĪ tirgus laikā, kas cenu izmaiņu līkne ir augstākajā punktā un tas izsauc neizbēgamus pieaugumus nodokļos.
 - ❖ A.Žuromskis – papildinot, LĪVA priekšlikums ir mainīt domāšanas veidu uz ilgtermiņa vērtību. Nav būtiski kā vērtību nosaucam, bet svarīgi, ka runājam par ilgtermiņa vērtību, kas ir spēkā ilgāku laika periodu. Pievienojoties S.Šķilteres teiktajam, arī ir skaidri jādefinē tie objekti, kas netiks balstīti uz tirgus darījumiem, kā piemēram inženierbūves. Nomainot vērtību noteikšanas principus no konkrēta datuma uz ilgtermiņa vērtību, neatrisināsies visas problēmas, bet būs daudz vieglāka komunikācija gan ar sabiedrību, gan politiskajā vidē, jo nebūs strīdu par pareizo brīdi kadastrālo vērtību pārrēķināšanai. Šobrīd VZD ieguldījis lielu darbu jauno vērtību aprēķināšanā, bet tās nav “trāpījušas” pareizajā laikā, tāpēc tālāk neapstiprina. Aicinātu nediskutēt par vairākām vērtībām, īpaši, ja nodokļu bāzei būtu speciālā vērtība, un domājot par arī par visu resursu taupīšanu, tomēr palikt pie vienas šīs hipotekārās vērtības, kas kalpotu visām vajadzībām, kur noteikta kadastrālās vērtības izmantošana. Attiecībā par drošības “spilvena” izmantošanu (KV atbilstība tirgus cenām ar noteiktu %: 85% vai cits), tas būtu jāuztver kā potenciālo kļūdu labojums, jo ar masveida vērtēšanas paņēmieniem precīzu objekta vērtību nav iespējams noteikt, bet, lai izvairītos no kļūdām lielu datu daudzuma apstrādē, šāds risinājums tika paredzēts.
 - ❖ A.Bukšs – pateicas par diskusiju un viedokļiem. Arī Tieslietu ministrija atbalsta vērtības ilgtermiņā bez lēcieniem, tāpēc jau vairāk kā pirms gada Kadastra likumprojektā tika piedāvātas divas vērtības – kadastrālā vērtība, kas atspoguļo tirgus vērtību, bet vēl ir otra/speciālā vērtība, no kuras rēķina nodokli. Jautājums, kā līdz tai nonākt, vai tā būs hipotekārā vērtība vai tas būs šīs drošības “spilvens”, bet tā būtu apmēram 2010.gada līmenī vai 30-40% no šī brīža tirgus vērtības. Te būtu svarīgi dzirdēt Finanšu ministrijas viedokli.

Taču nepiekrītu, ka nevar runāt par divām vērtībām. Kadastrālo vērtību izmanto vairāk kā 16 normatīvajos aktos noteiktos gadījumos, tai skaitā to izmantos zemes atpirkšanai piespiedu dalītā īpašuma gadījumos. Ja šajā gadījumā atpirkšanas vērtību noteiks pēc zemākās vērtības, kas faktiski bijusi pirms 10 gadiem, tad būs sagaidāmas tiesvedības no šo zemes īpašnieku puses. Bet, ja vienlaikus būs divas vērtības, tad šis jautājums tiks risināts. Atbildot uz J.Ozola komentāru par lēcienu iemesliem [*vai nav tā, ka problēmas ar lēcieniem iemesls ir pārāk reta un aizturēta vērtību aktualizācija? Respektīvi skatoties, ja KV aktualizācija būtu notikusi tiešām katru gadu, par šo mēs nediskutētu*], tad tas noteikti nav saistīts ar kadastrālo vērtību pārskatīšanu pa četriem vai trijiem gadiem, bet valdības negatavība apstiprināt bija saistīta ar 2010.gada krīzi un pēc tās straujo ekonomikas un vērtību pieaugumu. Mūsu ekonomikai ir neraksturīgi izmaiņu cikli kā citviet.

- ❖ V.Narnicka – pirms padomes sākuma Finanšu ministrija atsūtīja informāciju, ka nevarēs piedalīties sēdē, līdz ar to viņu viedokli šajā jautājumā nevarēsīm uzklaut.
- ❖ S.Šķiltere - atbildot uz A.Bukša sniegto, nav nekāda pamatojuma, lai vienam nodoklim [NĪ nodoklis] izmantotu citādāku vērtību. Kadastrā reģistrētās vērtības definīcija ir nodokļu un nodevu vajadzībām, līdz ar to svarīgi, ka arī pārējām vajadzībām nebūtu šo vērtību lēcieni. Attiecībā par zemes izpirkšanu valsts vai pašvaldības vajadzībām, pēc kadastrālās vērtības izpērk tikai, ja pārdevējs piekrīt tai, bet pārsvarā šajos gadījumos zemes atsavināšanā tiek izmantota individuāli noteiktā tirgus vērtība, turklāt bieži tas ir arī Saeimas lēmums. Šobrīd tiek piedāvāts mainīt pašus kadastrālās vērtēšanas principus, tā nebūs precīzā matemātika, bet ar pagātnes datiem noteikta vērtība nākotnē. Neatbalstu divas vērtības, tad īpaši jāpamato, to vajadzība, jo ieviešana un uzturēšana arī prasīs finansējumu, bet Valsts zemes dienesta esošie finanšu resursi arī nav pietiekoši. Arī cilvēkiem ir grūtības nokārtot mantošanas lietas, jo nav līdzekļu, lai attiecīgo procentu no kadastrālās vērtības nomaksātu valsts nodevā. Tāpat arī notāru atlīdzība mantošanas gadījumā ir atkarīga no kadastrālās vērtības. Ja viena māja vērtīgāka par otru, vai tad notāram tāpēc ir lielāks darba apjoms? Līdz ar stāsts nav par divām vērtībām, bet par vienu – kadastrālo arī mantošanas gadījumos.
- ❖ A.Bukšs – divi jautājumi: vai no piemēra par divistabu dzīvokļa hipotekāro vērtību Rīgas dome atbalsta, ka kadastrālā vērtība būs 2010./2012.gada līmenī un vai Rīgas dome atbalsta, ka zemesgrāmatas nodeva tiek fiksēta neatkarīgi no mājokļa vērtības/darījuma summas. Ja ir divi darījumi un summas atšķiras 3-4 reizes, bet valsts nodevas ir vienādas.
- ❖ S.Šķiltere – es pārstāvu Latvijas Pašvaldību savienību, par Rīgas domi jāvaicā tikko apstiprinātajai domes koalīcijai.
- ❖ A.Bukšs – atvainojos, jautājumi domāti Latvijas Pašvaldību savienībai.
- ❖ S.Šķiltere – mēs runājam par metodikas izmaiņām nevis par objekta izmaiņām. Konkrētajā piemērā dzīvoklim rezultāts noteikti būs savādāks. Runājam par to, kādus datus izmantot nevis uz konkrēto brīdi, bet ilgtermiņā un piemērojot kaut vai visvienkāršāko ekstrapolācijas metodi, kaut nāksies izmantot matemātiski sarežģītākus modeļus, rezultāts tāds nesanāks.
- ❖ A.Bukšs – šobrīd tā sanāk. Mēs meklējam saprašanu vai Latvijas Pašvaldību savienība atbalsta šādu principu ieviešanu uz 2010.gada vērtībām.
- ❖ S.Šķiltere – 2010.gada vērtības neatbalstu, bet nav saprasta šīs metodes būtība, jo pietiekoši labi to nespēju izskaidrot. Stāsts nav par 2010.gada vērtībām, bet par to, ka mēs ņemtu vērā lielāku pagātnes darījumu skaitu, to izmaiņas arī analizētu un tālāk tās prognozētu uz nākotni.
- ❖ V.Narnicka – esam uzklautījuši visus viedokļus un kādā no nākošajām padomes sanāksmēm caur piemēriem (ne ar visu datu bāzi) kā nelielu pilotprojektu mēģināsim parādīt šīs metodes būtību. Paskatīsimies ar kādiem īpašumiem to darīt, kas sanāks rezultātā un tad to noprezentēt padomē.
- ❖ A.Žuromskis – mēs labprāt kādā no darba grupām iesaistītos, lai palīdzētu ar kādu atsevišķu tirgus segmentu pārbaudīt, kā šo ideju attīstīt. Iepriekš ir bijusi laba sadarbība ar Vācijas kolēģiem, līdz ar to varam piedāvāt arī palīdzību ārpus mūsu organizācijas.
- ❖ V.Narnicka – paldies par atsaucību, piedāvāju pastrādāt ar VZD kolēģiem mazākās darba grupiņās šīs metodes aprobēšanā.

ii. Par Kadastra likumā papildus ietveramajiem principiem.

Padomes priekšsēdētāja dod vārdu Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvei, lai LPS precīzāk iepazīstinātu ar redzējumu par Kadastra likumā ietveramajiem kadastrālās vērtēšanas mērķiem un principiem. S.Šķiltere iepazīstina, ka viens no principiem būtu, ka nodokļiem un nodevām izmantojamās vērtībās ir nevis objektam lēzenums pieaugumā, bet šiem objektiem vērtību līmeņa pieaugums ir lēzens. Savukārt nākošajā līmenī jau būtu svarīgi, lai vērtību attiecības starp objektiem/īpašumiem ir samērīgas un savstarpēji taisnīgas, lai vērtību proporcionalitāte starp objektiem ir samērīga un to atbalsta arī sabiedrība. Tāpat kadastrālajām vērtībām jābūt proporcionālām to piederošajam labumam un līdzīgiem īpašumiem vērtībām jābūt līdzīgām. Kadastrālo vērtību atbilstība tirgus cenām nav pašmērķis – šis būtu mazāk aktuāls princips, ja pārietu uz izlīdzināto vai hipotekārās vērtības modeli. Vērtēšanas rezultāta saprātīgums jānodrošina arī NĪ tirgū nenonākušiem vai sarežģīti vērtējamiem objektiem. Ar jebkuru jauno vērtību bāzi ir jāiepazīstina sabiedrība un labākais veids, kā to izdarīt ir publisko 1m2 kadastrālo vērtību kartes. No Latvijas Pašvaldību savienības puses tā būs prasība vērtību komunikācijā ar sabiedrību. Sabiedrībai būs jāpublisko šīs kartes ne tikai par projektētajām vērtībām, bet arī par spēkā esošajām vērtībām, jo, redzot atšķirības starp blakus objektiem un tās novēršot, uzlabosies datu kvalitāte. Šie ir pamatprincipi, kas būtu iestrādājami Kadastra likumā.

- ❖ O.Gabrusenoks – paldies par sniegto. Principu “*Vērtēšanas rezultātam jābūt tādām, lai tā izmantošana visu nodokļu, nodevu un maksājumu, kas tiek reglamentēti tieši vai netieši ar normatīvajiem aktiem, aprēķināšanā būtu samērīga un savstarpēji taisnīga.*” VZD nevar izpildīt, jo visur, kur noteikta kadastrālo vērtību izmantošana, šie normatīvie akti būtu samērīgi un savstarpēji taisnīgi.
- ❖ S.Šķiltere – te nav domāts, ka piemēram nodoklis būtu taisnīgs, bet pati vērtība ir proporcionāla starp objektiem. Ja ir divi dažādi īpašumi, tad to vērtības ir savstarpēji proporcionālas. Ja vienam ir 1, otram 1.5, tad attiecība ir atbilstoša piederošajam labumam. Šajā vērtību līmenī no sabiedrības viedokļa attiecība ir samērīga un taisnīga.
- ❖ O.Gabrusenoks – kā šo labumu panākt kadastrālajās vērtībās, sabiedrības ieskatā labums var būt cits. Kā labumu var izmērīt, ko nozīmē proporcionāli 1.5, 1.3?
- ❖ S.Šķiltere – jānodrošina tas, ja deviņi no desmit sabiedrības locekļiem atzīs, ka attiecīgais īpašums ir vērtīgāks, tad arī vērtībai, ko izmanto nodokļu vajadzībām, ir jābūt lielākai kā blakus īpašumam, kur deviņi no desmit cilvēkiem teiks, ka tas ir nevērtīgāks.
- ❖ O.Gabrusenoks – mēs piekrītam šādam principam - ja deviņiem no desmit līdzīgiem īpašumiem kadastrā dati ir vienādi, tad arī vērtības ir vienādas, ja tam vienam atšķirīgi dati, tad vērtība var būt atšķirīga.
- ❖ S.Šķiltere – gribu uzsvērt uz vērtēšanas rezultātu nevis datiem. Svarīgi ir izmantot tādus datus, kas nodrošina vērtēšanas rezultātu. Datu trūkums ir esošās vērtēšanas problemātika un uz to VZD visu laiku norāda. Bet, ja kaut kādus datus nevaram iegūt vai vispār tie nav iegūstami, tad tos nevar izmantot kadastrālajā vērtēšanā, taču rezultāts ir jāsasniedz. Vērtēšanas modeļi jāveido tādi, lai iegūtu saprātīgu rezultātu.
- ❖ V.Narnicka – nepieciešams vienoties, kas ir labums un kā saprotam vienādie īpašumi. Vai tad, ja dati ir neprecīzi, mēs tos vispār neizmantojam? Ir tirgus segmenti, kuros nebūs pietiekošu darījumu datu, bet mums jāvienojas, kā tiem iegūsim kadastrālās vērtības. Kādi ir kritēriji vienādiem īpašumiem, kā tos izmērīt, jo vizuālais skats ne vienmēr derēs.
- ❖ A.Žuromskis – pievienojos viedoklim, ka šobrīd normatīvajos aktos ierakstītais par kadastrālo vērtību atbilstību ir pārāk plaša interpretācija, tāpēc nepieciešams darba grupās vienoties kādas būs definīcijas, lai rezultātu pārbaudītu – gan pēc objektiem, gan segmentiem, salīdzinot gala rezultātu nevis pēc datiem. Labprāt piedalītos šajās darba grupās, lai nonāktu pie kopīga rezultāta.
- ❖ S.Šķiltere – arī LPS labprāt piedalītos. Būtiski saprast, kāpēc šīs kļūdas 1m2 vērtību kartēs parādās. Ne jau tāpēc, ka pēc Ministru kabineta noteikumu formulām šādi vērtības tiek noteiktas, bet radīt tādus MK noteikumus, atbilstoši kuriem būs labākais rezultāts. No LPS

rādītājiem jauno kadastrālo vērtību piemēriem, neviens nav teicis, ka tie būtu pareizi. Jāpanāk, ka pāri ielai vienādiem īpašumiem nebūtu dažādas vērtības.

- ❖ V.Narnicka – noslēdzot šīs dienas diskusiju, nepieciešams mazākās darba grupās vienoties par šiem principiem, kur LPS un LĪVA arī tajās darbotos. Viena būtu par hipotekārās vērtības aprobēšanu, otra par vērtēšanas rezultāta labuma vai vienāduma mērīšanu, kur kritēriji vienādumam un labumam var būt dažādi. Ja kvalitāti un skaistumu mērīsim dažādiem principiem, mēs vienmēr viens ar otru būsīm neapmierināti.
- ❖ S.Šķiltere – manā ieskatā atslēgas vārds ir “proporcionalitāte”.
- ❖ V.Narnicka – ilgu laiku nostrādāju Valsts ieņēmumu dienestā, ne pie metodiskajiem jautājumiem, bet nodrošināju šo lēmumu pieņēmējus ar scenārijiem un datiem un parasti būtība ir detaļās – bieži vien vienkāršas lietas “ietērpt” normatīvajā aktā un juridiskajā tehnikā nav iespējams, nevis, ka negribētu to darīt. Līdz ar to aicinu kopīgi strādāt un novienoties par šiem jautājumiem, jo tad būs visiem vieglāk, gan VZD plānot resursus un darīt lietas, gan jums, īpaši Latvijas Pašvaldību savienībai, runāt ar pašvaldībām. Piefiksējam, ka arī NĪAA vēlas piedalīties abās darba grupiņās. Pamēģinām izvērst diskusiju no “augšas” līdz “apakšai” ar *Top-down metodi* un paskatīties, kas no tā sanāk – pamēģinām, nomērām, izdarām un tad pārbaudām vai šī pieeja dod sagaidāmo rezultātu. Uzlabojumi ir nepieciešami, bet darot to vairākkārtīgi, nerodas labs iespaids par valsts pārvaldes darbībām. Tāpēc esmu par mazu pārmaiņu kultūru un izmēģinājumu kultūru, ja novienojamies, ka šis princips strādā, tad ejam uz priekšu, ja nevaram atrast ko labāku, tad nemainām mainīšanas pēc.
- ❖ S.Šķiltere – par principiem domājot, Nekustamā īpašuma nodokļa likumā un Administratīvā procesa likumā ir veiksmīgi noteikti šie vispārējie principi. Tādā veidā par vērtēšanu tie būtu ierakstāmi arī Kadastra likumā. Vai par iespējamiem virzieniem masveida vērtēšanas modeļu izstrādē izstāstīt tagad vai citā sanāksmē?
- ❖ V.Narnicka – vispirms mums būtu jāvienojas par lielajiem uzstādījumiem un tad par detaļām, šie priekšlikumi ir tālākām diskusijām un, ja LPS piekrīt, kad VZD runās par šiem jautājumiem, tad arī apskatīsim LPS priekšlikumus. Šajā sēdē esam tik daudz lietas izrunājuši, ka VZD prezentācija par to, kas ir kadastrālā vai masveida vērtēšana nebūtu lietderīga, bet varam iepazīstināt ar kadastrālo vērtēšanu Eiropā.

iii. Par masveida-kadastrālo vērtēšanu.

VZD ģenerāldirektora vietnieks O.Gabrusenoks iepazīstina ar vērtēšanas būtību, ja Latvijā tā ir kadastrālā vērtēšana, tad pasaulē to saprot kā masveida vērtēšanu. Tā ir periodiska īpašumu novērtēšana, spēkā ilgāku laiku, notiek pēc vienotiem principiem un balstīta uz NĪ tirgus informāciju. Šobrīd ņemam vērā pēdējo divu gadu darījumu informāciju uz noteikto atskaites brīdi, kā arī izvērtējam Kadastrā reģistrētos datus. Nodokļu vajadzībām Rietumeiropā pārsvarā lieto īpašuma kopējo vērtību, savukārt Centrāleiropā un Austrumeiropā bez īpašuma kopējās vērtības izmanto, gan, ka zemes un ēkas vērtē atsevišķi, gan arī normatīvo vērtību. Latvijā kadastrālās vērtības izmantošana noteikta 17 normatīvos aktos, arī nākotnē to paredzot zemes izpirkšanai dalīto īpašumu gadījumos. Tiek iepazīstināts arī ar šobrīd Kadastra likumā, Kadastrālās vērtēšanas noteikumos, Vērtību bāzes noteikumos un kadastrālo vērtību bāzes pārskatā ietvertajiem vērtēšanas principiem.

3.3. Par turpmāko izpēti ar vērtēšanas modeļiem.

- ❖ O.Gabrusenoks – manas prezentācijas pēdējā slaidā ir apkopotas tēmas, kā tālāk varētu pārrunāt ar metodiku saistītos jautājumus, bet esam iezīmējuši jau aktuālākus jautājumus, līdz ar to šo tēmu skatīšana pārnestos uz vēlāku laiku.

Nākamajās padomes sanāksmēs tiks skatīti:

1. Būvju nolietojuma noteikšanas metodika
2. Pāreja no nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas uz zemes izmantošanu no TAPIS (LPS 3.punkta 4.priekšlikums)
3. Zemes vērtēšanas modeļu izstrādes priekšlikumi (LPS 3.punkta 1.priekšlikums un 2.priekšlikumi)

4. Ēku vērtēšanas modeļu izstrādes priekšlikumi (LPS 3.punkta 3.priekšlikums)

- ❖ S.Šķiltere – lūgums tomēr padomes laika grafikā arī šīs tēmas iezīmēt, jo sanāksmju norises ātri aizpilda kalendāru.
- ❖ V.Narnicka – šāda pat situācija ir arī VZD. Varam izsūtīt kalendāra rezervāciju, bet bez Webex. Decembrī padomes sēdi nerīkojam (Visi piekūrīt), bet nākošā būtu 2021.gada 14.janvārī (arī visi piekūrīt). Šodien tiks izsūtīta kalendāra rezervācija 14.01.2021.sēdei, bet tālāk nebūtu lietderīgi noteikt, jo vispirms jāizrunā iepriekš iezīmētie jautājumi divās darba grupiņās – par vērtēšanas rezultāta labuma principiem un pilotprojektu par hipotekārās vērtības aprobešanu.

VZD mājas darbi: noorganizēt iepriekš minētās divas mazās darba grupiņas, papildināt iepriekšējās sanāksmes protokolu ar LPS iebildumiem par KV bāzes neapstiprināšanu un metodikas atcelšanu, ja saprātīgā laikā komentāri nav saņemti, uzskatīt tos par saskaņotiem. Tāpat rīkoties arī ar padomes nolikumu.

4. Padomes sēdē pieņemto lēmumu kopsavilkums:

- 4.1. Iepriekšējās sanāksmes protokols papildināms ar LPS, LĪVA, LANĪDA viedokli - ka jaunā KV bāze nav apstiprināma un pieņemtā vērtēšanas metodika ir atceļama. Tas būtu kā šo organizāciju viedoklis, bet ne padomes lēmums.
- 4.2. Padomes nolikums papildināms ar LPS priekšlikumiem nolikuma 14.5 un 18.punktos. Precizēto nolikumu 5 darba dienu laikā izsūta visiem vēlreiz iepazīties. Pēc tam ģenerāldirektore nolikumu apstiprina.
- 4.3. Līdz nākošai padomes sanāksmei (14.01.2021) jānoorganizē divas mazās darba grupiņas: viena Kadastra likumā nosakāmajiem vērtēšanas rezultāta principiem/labumiem, otra par hipotekāro vērtību (pilotprojekts ar datu modelēšanu). Abās grupiņās piedalīties pieteicās LPS, LĪVA un LANĪDA.

Sēdi slēdz plkst.15:40

Sēdes vadītāja

V.Narnicka

Protokolēja S.Bindere